

Voorjaarsnota 2024

3 Slot

De opgaven van gemeenten zijn fors en de tekorten die vanaf 2027 in het vooruitzicht liggen betekenen, ook voor de gemeente Purmerend, een merkbare en voelbare bezuiniging. Met alle opgaven die er zijn en de toenemende rol van de gemeente gaan we er daarom vanuit dat er alsnog compensatie komt vanuit het Rijk. Met de informatie van nu verwachten we de begroting in november sluitend te krijgen, mits er afdoende loon- en prijscompensatie in de meicirculaire komt. Ook daarvoor kijken we nadrukkelijk naar het Rijk.

We blijven onze ambities uitvoeren en hopen dat de keuzes die, bij uitblijvende compensatie nodig zijn, daarmee niet nodig zijn. We zijn echter voorbereid voor de situatie dat de rijksinkomsten minder worden. Bij deze Voorjaarsnota heeft het college ernaar gestreefd nog zo veel mogelijk naar de kansen voor onze gemeente, en kansrijke maatregelen voor onze inwoners te kijken. Dat is waar wij als college voor staan. We zien uit naar het gesprek met de raad in juni over de Voorjaarsnota, de voorgestelde keuzes en de toekomstscenario's.

Bijlage I Toekomstscenario's

Bij de begrotingsbehandeling van vorig jaar heeft de raad gevraagd om toekomstscenario's op te stellen die perspectief bieden op een sluitende begroting wanneer het Rijk de financiering van de gemeenten ongewijzigd laat. Het college is sinds de vorige begrotingsbehandeling bezig geweest met deze voorbereidingen. Er is breed geïnventariseerd binnen de organisatie welke mogelijke ruimte er is binnen de begroting en welke knoppen er zijn om aan te draaien. Het college benadrukt daarbij dat het gaat om voorbereidingen voor het geval dat de financiering van gemeenten ongewijzigd blijft. Zolang er onduidelijkheid blijft vanuit het Rijk, is een besluit over welke maatregelen bij deze Voorjaarsnota en mogelijk ook bij de begrotingsbehandeling in november, nog niet aan de orde.

Dat is conform het begrotingsadvies van de VNG om ombuigingen voor te bereiden, maar deze nog niet door te voeren. Wij kunnen ons vinden in het advies van de VNG en daarmee komt uw verzoek om scenario's op het juiste moment. De daadwerkelijke uitkomsten van de onderhandelingen met het Rijk zijn in grote mate afhankelijk van de kabinetsvorming en de uitkomsten van de lopende onderhandelingen. Gedurende die tijd verwachten wij geen duidelijkheid vanuit het Rijk. Het college ziet de gepresenteerde mogelijkheden daarmee als voorbereidingen op de mogelijke uitkomsten vanuit Den Haag. Deze voorbereidingen geven zicht op welke knoppen er zijn om aan te draaien en welke maatregelen in beeld komen als de huidige ingeslagen koers door het Rijk ongewijzigd blijft.

Dit onderdeel van de Voorjaarsnota bestaat uit 4 delen. Eerst staan we stil bij de mogelijke scenario's van extra compensatie vanuit het Rijk¹. Die compensatie en de uiteindelijke hoogte daarvan bepalen in grote mate of de hier gepresenteerde mogelijkheden om de begroting sluitend te maken al dan niet moeten worden doorgevoerd. Daarna staan we op hoofdlijnen stil bij de knoppen die er zijn om aan te draaien. De geïnventariseerde maatregelen zijn onder te verdelen in een aantal bouwstenen, zowel aan de inkomsten- als de uitgavenkant van de begroting. Daarin zitten keuzes die onderdeel zijn van het gesprek over welke scenario's we gezamenlijk als bestuur voor de gemeente Purmerend zien. Daar zijn scenario's in te herkennen. Dat is het derde onderdeel. Ten slotte staan we stil bij het vervolg en hoe het college het gesprek over de toekomstscenario's voor zich ziet.

¹ In de Miljoenennota 2024 is per 2027 een overstap voorzien naar een nieuwe methode voor de jaarlijkse indexering van de algemene uitkering in het gemeentefonds. De ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) is dan maatgevend in plaats van de trap-op-trap-af-systematiek. Het prijsdeel bruto binnenlands product is op basis van het geraamde prijspeil bbp van het lopende jaar, zoals geraamd met het CEP (Centraal Economisch Plan) in het voorjaar. Het prijsaccres moet prijsstijgingen van de inkoop opvangen en het deel van het stijgen van de lonen voor koopkrachtbehoud (onder andere door inflatie). Het volumedeel bruto binnenlands product is op basis van het historisch gemiddelde van de gerealiseerde volumegroei bbp in de afgelopen 8 jaar (t-9 t/m t-2). Het is het indexpercentage van MEV (Macro Economische Verkenning) van het CPB (Centraal Planbureau). Het reëel accres, dat is gebaseerd op de volumegroei bbp, kan benut worden voor het opvangen van stijgende kosten door volumegroei, zoals door een stijgend inwonertal, en voor het opvangen van de reële stijging van de lonen. Hoewel de nieuwe financieringssysteematiek stabiliteit kan brengen, schiet ze tekort om de groei van de uitgaven voor zorgkosten door vergrijzing en infrastructuur (uitbreiding, vernieuwing, renovatie, onderhoud en beheer) op te vangen. Vanwege deze bedenkingen van de VNG en het IPO loopt er een discussie met de fondsbeheerders.